

YARGITAY KARARI

Yargıtay 3. Hukuk Dairesinden:

ESAS NO : 2022/6070

KARAR NO : 2022/7499

T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A
Y A R G I T A Y İ L A M I

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : İSTANBUL 20. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ

TARİHİ : 18/03/2022

NUMARASI : 2020/422-2022/225

DAVACILAR : 1-FATOŞ SİBEL ERTAN

2-TURAN ERTAN VEKİLLERİ AV. BÜLENT UĞURSES

DAVALI : TUNÇ 1 SİTESİ YÖNETİMİ VEK. AV. DUYGU DİLEK

Taraflar arasındaki alacak davasının mahkemece yapılan yargılaması neticesinde davanın reddine dair kesin olarak verilen hükmün Adalet Bakanlığınca kanun yararına bozulması istenilmekle; temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten sonra, dosya içerisindeki kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Y A R G I T A Y K A R A R I

Davacı, davalı Tunç 1 Sitesinin İstanbul 23. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2013/361 Esas sayılı dosyasında Tunç 2 Sitesi Yönetimine kat mülkiyetinden doğan alacaklarının tahsili için dava açtığını ve davanın mahkemenin 23.09.2014 tarih, 2014/317 Karar sayılı kararı ile kabul edildiğini, kararın temyiz edildiğini, ancak teminat toplanamadığı için tehir-i icra talepli temyiz yapılmadığını, davalı Tunç 1 Sitesinin İstanbul 13. İcra Müdürlüğünün 2014/32313 Esas sayılı dosyasından Tunç 2 Sitesi Yönetimine karşı mahkeme kararını dayanak göstererek ilamlı icra takibi başlattığını, bunun üzerine, Tunç 2 Sitesi maliklerinin kendi payları oranında ayrı ayrı ödeme yaptıklarını, kendilerinin de site malikleri olarak "Tunç 1 Sitesi Cemil Çak" hesabına (T. Garanti Bankası A.Ş. IBAN TR360006200039400006297962) 2015 yılı içerisinde toplam 16.632,00-TL ödeme yaptıklarını, İstanbul 23. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2013/361 Esas sayılı dosyasında verilen kararın Yargıtay 20. Hukuk Dairesinin 2017/1349 E., 2018/714 K. sayılı kararı ile gerekçeli kararın 1. hüküm fıkrasındaki "aylık %5 oranında uygulanacak gecikme" ibaresinin hükümden çıkarılması ve yerine "temerrüt" ibaresinin yazılması suretiyle düzeltilerek onandığını, karar düzeltme isteminin Yargıtay 20. Hukuk Dairesinin 23.10.2018 tarihli kararı ile reddedildiğini, söz konusu kesinleşen karar gereğince fazladan yapmış olduğu ödemeyi davalı Tunç 1 Sitesinden talep ettiğini, ancak sonuç alamadığını, yerel mahkeme kararı gereği ödenen tutar ile kesin Yargıtay kararına göre ödenmesi gereken tutarın birlikişli marifetiyle hesaplanması ve aradaki farkın iadesi gerektiğini belirterek belirsiz alacak davası olarak davanın kabulüne, ileride arttırılmak üzere şimdilik 1.000,00-TL'sinin kesinleşme tarihi olan 29/03/2019 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmişlerdir.

Davacılar vekili 21/02/2022 tarihli dilekçesiyle davayı ıslah ederek dava değerini 4.110,00-TL'ye yükseltmiş, 4.110,00-TL'nin kesinleşme tarihi olan 23/10/2018 tarihinden itibaren yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsilini talep etmiştir.

Davalı, Tunç 2 Sitesi malikleri ile yapılan görüşmelerde sulh yapıldığını, mevcut borcun Tunç 2 Sitesi kat maliklerine hisseleri oranında bildirildiğini ve ödeme

taahhütünde bulunan kat malikleri ile protokol çerçevesinde taksitlendirildiğini ve ödendiğini, davacılar ile de 18/01/2015 tarihinde yapılan protokol ile 16.632,00-TL üzerinden borç kabul edildiğini ve anlaşmaya varıldığını, 4 taksit olarak ödenmesi konusunda davacı Turan ERTAN ve Fatoş Sibel ERTAN imzası ile protokol düzenlendiğini, protokol şartlarının taraflar arasında görüldüğünü ve protokol şartlarını kabul eden davacılar tarafından kendi imzaları ile onaylandığını, protokolün 3.1 maddesinde söz konusu icra takibine ilişkin, borçluların hissesi oranında, taraflar arasında toplam 16.632,00 TL (onaltıbinaltıyüzotuziki) üzerinden mutabakata varıldığını, borçluların bu bedeli İstanbul 23. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2013/361 E. ve 2014/317 K. sayılı dava sonucunda kabul ettiğini, varılan mutabakat sonrasında borçluların işbu borcu kabul ettiğini, kendisine ayrıca icra takibi açılmasına mahal vermesi halinde mutabakata varılan rakam üzerinden değil, kanuni hesaplamalar üzerinden işlem yapılacağı kabul, beyan ve taahhüt eder." denildiğini, davacıların işbu protokol ile borcu kabul ettiklerini, protokolün 3.5. maddesinde " Taraflar birbirlerini ödeme bittikten sonra borçluların hissesi oranında gayrikabili rücu ibra edeceklerdir. " denildiğini, ödemelerin davacılar tarafından zamanında yapıldığını ve protokol şartları uyarınca tarafların karşılıklı olarak birbirlerini ibra ettiklerini, protokolde herhangi bir dava haklarını saklı tutmadıklarını savunarak davanın reddini dilemiştir.

Mahkemece, davaya konu icra takibinin Tunç 2 Sitesi Yönetimi aleyhine yapıldığı, takip borçlusunun Tunç 2 Sitesi Yönetimi olduğu, davacılar aleyhine yapılmış bir takip bulunmadığı, bu itibarla davacıların icra tehdidi altında 18/01/2015 tarihli protokolü imzaladıklarının kabulünün mümkün olmadığı, bu protokol ile taraflar davaya konu borçlar-alacaklar yönünden birbirlerini ibra ettiklerinden protokol kapsamında yapılmış ödemelerin geri istenemeyeceği (Yargıtay 19. Hukuk Dairesinin 2011/11096 Esas, 2012/3644 Karar sayılı ilamı), üstelik davacılar tarafından protokole herhangi bir ihtirazi kayıt konulmadığı, dava haklarının da saklı tutulmadığı gerekçesiyle davanın reddine, karar verilmiştir.

Adalet Bakanlığının 08/08/2022 tarihli yazısında; taraflar arasındaki anlaşmanın borca katılma hükmünde olup anılan anlaşmada yer alan ibra maddesinin ise varlığı henüz kesinleşmemiş bir alacağa ilişkin olup geleceğe yönelik olduğundan geçerli olmayacağı ve ayrıca anlaşmanın temelini oluşturan mahkeme kararının düzeltilerek onandığı gözetilip bu cihette yapılacak incelemenin neticesine göre bir karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde davanın reddine karar verilmiş olmasının usul ve yasaya aykırı bulunduğu ileri sürülerek; kararın, 6100 sayılı HMK'nın 363 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca kanun yararına bozulması talep edilmiştir.

Dava, davalı tarafından mahkeme kararına dayanılarak başlatılan icra takibi sonucu yapılan ödemelerin mahkeme kararının düzeltilerek onanmasına şeklinde kesinleşmesi sonucu fazla yapılan ödemenin iadesine ilişkin alacak istemidir. Taraflar arasında düzenlenen protokolde yer alan ibranın geçerliliği konusunda uyuşmazlık bulunmaktadır.

Öncelikle taraflar arasındaki hukuki ilişkinin niteliği tespit edilmelidir. Dava tarihinde yürürlükte olan 6098 sayılı TBK'nın 195 ila 204. maddelerinde borcun üstlenilmesi hususu düzenlenmiştir. Borcun üstlenilmesini, borcun iç üstlenilmesi ve borcun dış üstlenilmesi olarak ikiye ayırmak gerekir.

TBK'nın 195. maddesinde düzenlenen iç üstlenme sözleşmesiyle, borç ilişkileri dışında olan üçüncü kişi, borçluya karşı borcu üzerine alma ve borçluya borçtan kurtarma yükümlülüğü altına girer. Üçüncü kişi ile borçlu arasındaki bu ilişki alacaklıyı etkilemez. Borcun iç üstlenilmesi adını alan bu ilişki, borçlu ile üçüncü kişi arasında sonuç doğurur. Üçüncü kişi borcu eda etmezse, borçlu borcu bizzat ifa etmekle yükümlüdür.

Borcun dış üstlenilmesi ise, aynı Kanun'un 196. maddesinde düzenlenmiş olup, alacaklı ile borcu nakil alan üçüncü kişi arasındaki sözleşmeyi ifade etmektedir. Borcun dış üstlenilmesinin gerçekleşmesi için icap ve kabul iradelerinin birleşmesi yeterli olup, geçerliliği için herhangi bir şekil şartına gerek yoktur. Şu halde, borcu üstlenen üçüncü kişinin icabının alacaklı tarafından kabul edilmesiyle borcun nakli sözleşmesi kurulur. Alacaklının kabulü açıkça olabileceği gibi örtülü de olabilir.

Borcun üstlenilmesi, borç ilişkisinde taraf değişimine yol açan hukuksal bir kurumdur. Borcun yüklenilmesinde, borç ilişkisinin konusu değişmediği halde, taraflarında bir değişim meydana gelmektedir. Borcu üstlenen kişi, alacaklı ile borcun dış yüklenmesini yaptığı anda, artık asıl borçlu borçtan kurtulur, onun yerini borcu üstlenen kişi alır. Buna göre, borcu üstlenen kişi borçluya karşı borcun iç yüklenilmesi anlaşmasından doğan edimini, alacaklı ile borcun dış üstlenilmesi anlaşmasını yaptığı anda ifa etmiş olur. Bu itibarla, borcun dış üstlenilmesi sözleşmesinin kurulmasından sonra alacaklı alacağını ancak, borcu üstlenen üçüncü kişiden isteyebilir, borcu nakleden asıl borçludan isteyemez.

Bu açıklamalardan sonra somut olaya bakıldığında; taraflar arasında imzalanan protokol ile davacılar ve davalı arasında borcun dış üstlenilmesi gerçekleşmiştir. Hal böyle olunca taraflar arasındaki hukuki ilişki borcun üstlenilmesi niteliğindedir.

Taraflar arasındaki hukuki ilişkinin niteliği belirlendikten sonra uyuşmazlık konusu olan ibranın geçerliliğinin incelenmesi gerekmektedir.

Türk Hukukunda ibra sözleşmesi 01.07.2012 tarihinde yürürlüğe giren 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda düzenlenmiş olup, kabul edilen Yasanın 132. maddesinde "Borcun doğuran işlem kanunen veya taraflarca belli bir şekle bağlı tutulmuş olsa bile borç, tarafların şekle bağlı olmaksızın yapacakları ibra sözleşmesiyle tamamen veya kısmen ortadan kaldırılabılır" şeklinde kurala yer verilmiştir.

Açıklanan yasal düzenlemeler ışığında dava dosyasının incelenmesinde; protokolün 3.5. maddesinde yer alan "Taraflar birbirlerini ödeme bittikten sonra borçluların hissesi oranında gayrikabili rücu ibra edeceklerdir." şeklinde düzenlenmenin ibra olarak nitelendirilemeyeceği, doğmamış bir haktan önceden yazılı ibraname ile feragat edilmiş olmasının mümkün olmadığı anlaşılmaktadır.

O halde mahkemece, yukarıda yer alan açıklamalara göre davacı ve davalı arasında geçerli ibra bulunmadığı değerlendirilerek sonucuna göre karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm tesisi usul ve yasaya aykırı olduğundan Adalet Bakanlığı'nın bu yöne ilişkin kanun yararına temyiz talebinin kabulü gerekir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle Adalet Bakanlığı'nın kanun yararına bozma talebinin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA**, aynı maddenin üçüncü fıkrası uyarınca gereği yapılmak üzere bozma kararının bir örneğinin ve dava dosyasının Adalet Bakanlığına gönderilmesine, 10.10.2022 tarihinde oy birliği ile karar verildi.